

bezig was, op de zoogenaamde punt-*r*, die hun echter overal ten platten lande nog de gewone toeschijnt, belangrijk veld te winnen; maar dat die thans weer op den achtergrond raakt, en dat wel: *door den invloed van de scholen* [die de alveolare *r* bevorderen]. Daar zit men nu. De evolutie van den eenen naar den anderen klank was al zoo ver voortgeschreden, inzonderheid in de groote steden — en daar vindt men toch het meest de algemeene beschaving en „het algemeen beschaafd” —, en men was al zoo aardig doende, de spelling-consequentie voor te bereiden. Kollewijn vischt toch nog achter het net. Was men er iets vroeger bij geweest, dan had men om levende taal en taalwaarheid hoog te houden, kunnen gaan schrijven, vereenvoudigd: sreeuwen, sriken, srijven. Dan ware thans wellicht deze overbodig geworden *ch* te gelijk met al die andere reeds officiëel voor alle examens afgeschaft. En de scholen hadden zulke streken niet meer kunnen uithalen! Zulk een conservatieve dwang tegen spontane ontwikkeling!

Het onnoozele geval is belangrijker dan men mogelijk zal denken. Omdat de stoutste spreker, uit de Kollewijniaansche hoogte van „modern taalinzicht” oordeelend, toch het grootste ongelijk blijkt te kunnen hebben. Omdat een constateering van een Kollewijniaansch geleerde, gedurende 13 jaar in een zeer veel gebruikt academisch handboek gedrukt en herdrukt, bij zulke deskundigen onbekend blijven kan of onweersproken aanvaard worden, maar, herhaald door een anti-Kollewijniaansch geleerde, terstond als absurd moet worden gebrandmerkt. Omdat hier een klankwijziging, die alle kans heeft eerdaags door andere spelling te worden geregistreerd, plots binnen een periode van 25 jaar, niet slechts neiging blijkt te vertoonen tot vertraging of stilstand, maar duidelijk kentert, en den weg terug inslaat. Omdat hier geen gestadig voortgezette, natuurnoodwendige evolutie is, maar inwerking van bewuste invloeden, nu dezen kant opstuwend, dan dien; want de *huig-r* hangt in haar verbreiding samen met slappe articulatie uit modezucht<sup>50</sup>, en de alveolare werd hier door taaltucht hersteld. Het verschijnsel is ook interessant met het oog op algemeene